

Grałam w siatkówkę, kiedy byłam młodsza.

I used to play volleyball when I was younger.

Lesson 31, Topic: I used to play volleyball when I was younger.

Lekcja 31, Temat: Grałam w siatkówkę, kiedy byłam młodsza.

Hello!

Witam Cię na pierwszej lekcji trzeciej części kursu "Angielski na Szóstkę". Mam na imię Patrycja i przygotowałam też obie poprzednie części tego kursu, dostępne w serwisie 6ka.pl. Nauczanie języka angielskiego to nie tylko moja praca, ale i wielka pasja, dlatego cieszę się, że możemy rozpocząć współpracę – jest to dla mnie kolejne ciekawe wyzwanie.

Tak jak poprzednie części, niniejsza będzie się składała z piętnastu spotkań. Zajmiemy się podczas nich już nieco bardziej złożonymi strukturami gramatycznymi, których znajomość jest niezbędna powyżej poziomu B1, a w tym kierunku właśnie zmierzamy. Poznasz też słownictwo, dzięki któremu coraz łatwiej będzie Ci się porozumiewać w języku angielskim, nie tylko w sytuacjach związanych z życiem codziennym, ale też w sytuacjach wymagających wypowiedzi na rozmaite rozwijające tematy.

Kurs, który właśnie rozpoczynasz, będzie dość intensywny. Mam jednak nadzieję, że dzięki moim wyjaśnieniom i przykładom, które Ci podam, a także dzięki ćwiczeniom, które wykonasz po każdej lekcji, bez trudu poradzisz sobie z opanowaniem zawartego tutaj materiału i będziesz mieć 100% poprawnych odpowiedzi na teście końcowym. Powinny Ci też w tym pomóc powtórki, które już od następnego razu będą na Ciebie czekały na początku każdej lekcji.

Zapraszam i życzę owocnej nauki, a przy okazji miło spędzonego czasu!

Na dobry początek tej części kursu zajmiemy się prostą strukturą, której używamy mówiąc o przeszłości. Będzie to sformułowanie "used to", które można przetłumaczyć jako "zwykłam / zwykłem". Drugą połowę lekcji poświęcimy słownictwu. Pomówimy sobie o ludzkim ciele. Część

wyrażeń związanych z tym tematem omawiałam już na lekcji 23., a dzisiaj sobie je rozbudujemy.

Zacznijmy jednak od gramatyki.

Used to

used to
zwykłam, zwykłem

Zgodnie z tym, co napisałam we wstępie, angielskie "used to" można przetłumaczyć jako "zwykłam / zwykłem". Innymi słowy, używamy tej konstrukcji mówiąc o przeszłości. Jest to struktura o tyle przyjemna w obejściu, że niezależnie od osoby zawsze występuje w tej samej formie. Przyjrzyj się tabeli poniżej:

I used to	we used to
you used to	you used to
he/she/it used to	they used to

Przykład zdania z tą formułą został wykorzystany już w temacie dzisiejszych zajęć. Pozwól, że go przypomnę:

I used to play volleyball when I was younger.

Zdanie to, przetłumaczone na język polski, będzie brzmiało:

Grałam w siatkówkę, kiedy byłam młodsza.

lub:

Zwykłam grać w siatkówkę, kiedy byłam młodsza.

Być może już zauważyłeś, że czasownik, który pojawia się po "used to", jest w bezokoliczniku. I to jest właśnie cała filozofia tworzenia zdań z tą konstrukcją:

"used to" + bezokolicznik = "zwykłam / zwykłem robić"

Z powyższego przykładu – czy to po angielsku, czy z jego polskiego tłumaczenia – dowiadujemy się dwóch rzeczy. Po pierwsze tego, że kiedy byłam młodsza, grałam w siatkówkę. Po drugie tego, że teraz już w nią nie gram – bo to właśnie wynika z użycia sformułowania "zwykłam", czyli "used to". I to jest informacja do wynotowania w zeszytce na czerwono, zielono czy jak kto lubi – w każdym razie ważna: używamy "used to", mówiąc o czynnościach, które ktoś **zwykł** wykonywać w przeszłości, co oznacza, że już tego nie robi. Oczywiście formę "zwykłam", która w języku polskim jest obecnie niezbyt często używana, możemy pominąć i powiedzieć po prostu: "Grałam w siatkówkę...". W pierwotnym tłumaczeniu użyłam jednak tego sformułowania, żeby jak najlepiej zilustrować kontekst, w jakim możesz wykorzystać "used to".

Jeśli chodzi o zdania przeczące i pytania, "used to" zachowuje się jak zwykły regularny czasownik w czasie *Past Simple*.

Past Simple z czasownikami regularnymi

Przypomnę Ci, że w czasie *Past Simple* do czasowników regularnych dodajemy końcówkę *-ed*. Pamiętaj jednak, że w zdaniach przeczących i pytających, w których pojawia się operator "did", końcówka znika i czasownik wraca do formy podstawowej.

Gdybyś miał jeszcze z tym jakieś trudności, odsyłam Cię do lekcji numer 18. i 19.

Spójrz, jak to będzie wyglądało w praktyce.

W poprzednim zdaniu powiedziałam, że kiedy byłam młodsza, grywałam w siatkówkę. Jednak było też kilka rzeczy, których w przeszłości nie miałam w zwyczaju robić, chociaż teraz to się zmieniło. Na przykład:

I didn't use to work when I was a child.

Nie pracowałam, kiedy byłam dzieckiem.

Czyli mamy tu do czynienia ze zdaniem przeczącym. Podobnie jak w przypadku innych czasowników w czasie *Past Simple*, w zdaniu z "used to" zrobiłam dwie rzeczy. Po pierwsze użyłam operatora "did" – tu w formie przeczącej, czyli "didn't". Po drugie, zgodnie z tym, co pisałam wcześniej, czasownik "used" stracił końcówkę, wracając do formy podstawowej – "use".

Dokładnie to samo stanie się w pytaniu. Zobacz:

Did you use to live in England as a child?

Czy jako dziecko mieszkałeś w Anglii?

Konstrukcję "used to" możemy w niektórych przypadkach zastąpić słowem "would". Czyli na przykład zdania:

My grandfather used to tell me a lot of funny stories.

i:

My grandfather would tell me a lot of funny stories.

będą znaczyć dokładnie to samo, czyli:

Mój dziadek zwykł opowiadać mi wiele śmiesznych historii.

Żebyśmy jednak mogli "used to" używać zamiennie z "would", musi zostać spełniony jeden warunek - otóż musisz mówić o jakichś czynnościach, które w przeszłości wykonywane były wielokrotnie, a nie o długotrwałych stanach. Czyli na przykład w zdaniu:

I used to play volleyball when I was younger.

możesz zamiast "used to" użyć "would", jednak w zdaniu:

Did you use to live in England as a child?

już nie, ponieważ mieszkanie gdzieś nie jest czynnością, tylko stanem. Mam nadzieję, że jest to dla Ciebie zrozumiałe.

Pomówmy teraz o innym znaczeniu "used to", z którym również chciałabym, abyś się zaznajomił.

to be used to / to get used to

Jeśli przed "used to" użyjemy czasownika "to be", to znaczenie omawianego dzisiaj wyrażenia zmieni się na "być przyzwyczajonym". Nie jest to jednak jedyna zmiana. Przyjrzyj się poniższemu zdaniu:

I am used to getting up early in the morning.

Jestem przyzwyczajona do wstawania wcześniej rano.

Czy widzisz jakąś różnicę między tym przykładem, a tymi wcześniejszymi? Podpowiem Ci, że chodzi o formę czasownika.

Jeśli myślisz teraz o tym, że do czasownika po "used to" została dodana końcówka "-ing", to trafiłeś w dziesiątkę i możesz to odkrycie uznać za regułę. Końcówkę tę dodajemy również do czasownika, który pojawi się po "to get used to", ale o tym za chwilę.

Jeśli chodzi o "be used to", to zdania z tym wyrażeniem wyglądają tak, jak zdania z samodzielnie występującym czasownikiem "to be". Możesz je tworzyć w dowolnym czasie, w zależności od kontekstu, który chcesz wyrazić. Ja na przykład użyłam czasu *Present Simple*. A oto, jak wyglądałyby przeczenie i pytanie, utworzone od podanego przeze mnie przykładu:

I am not used to getting up early in the morning.

Nie jestem przyzwyczajona do wstawania wcześniej rano.

Are you used to getting up early in the morning?

Czy jesteś przyzwyczajony do wstawania wcześniej rano?

Możesz tej konstrukcji użyć również w innych czasach, na przykład:

I was not used to getting up early in the morning, so it was hard for me.

Nie byłam przyzwyczajona do wstawania wcześniej rano, więc było mi ciężko.

"To get used to" ma podobne znaczenie, jednak gramatycznie zachowuje się trochę inaczej. Dokładne tłumaczenie tego zwrotu to "przyzwyczajać się". Czyli różnica między "to be used to" a "to get used to" jest taka, że to pierwsze wyrażenie odnosi się do konkretnego stanu, a to drugie do **procesu** "przyzwyczajania się" do czegoś.

Oto przykład zdania z "get used to":

After a couple of weeks I got used to getting up early in the morning.

Po kilku tygodniach przyzwyczałam się do wstawania wcześniej rano.

Jak widzisz, posłużyłam się w nim czasem *Past Simple*. Dlatego też pytanie i przeczenie utworzę w

tym wypadku przez operator "did". Czyli tak:

I still didn't get used to getting up early in the morning.

Nadal nie przyzwyczałam się do wstawania wcześniej rano.

How did you get used to getting up early in the morning?

Jak przyzwyczałeś się do wstawania wcześniej rano?

Zauważ, że tutaj "used to" w żadnym ze zdań nie traci końcówki "-d". Dzieje się tak dlatego, że podstawowym czasownikiem w tym wyrażeniu jest czasownik "get" i to jego formę zmieniamy w zależności od zdania ("I **got** used to getting up...", "I didn't **get** used to getting up...", "Did you **get** used to getting up..."). Reszta ("used to" + czasownik z końcówką "-ing") pozostaje bez zmian, niezależnie od tego, czy pojawia się w zdaniu twierdzącym, przeczącym czy pytającym oraz od czasu, jakiego akurat używasz.

Konstrukcji "get used to" można bowiem używać w różnych czasach – możemy przecież powiedzieć, że właśnie się do czegoś przyzwyczajamy, czy domniemywać, że przyzwyczaimy się do tego za jakiś czas. Oto przykład zdania w *Present Continuous*:

I am getting used to not eating sweets.

Przyzwyczajam się do tego, że nie jem słodyczy.

Zwróć uwagę, że mamy w tym zdaniu dwie końcówki "-ing". Ta pierwsza, którą dodałam do słowa "get", świadczy o tym, że użyty został czas *Present Continuous*, a druga jest typowa dla konstrukcji "get used to".

Kolejną ciekawą rzeczą jest sposób, w jaki w powyższym zdaniu stworzone zostało przeczenie. Zobacz, jak to zrobiłam – dodałam tylko "not" przed czasownikiem "eating". Wygląda to inaczej niż w poprzednim przykładzie, a to dlatego, że tym razem nie chcę powiedzieć, że się "nie przyzwyczajam", tylko że przyzwyczajam się do "niejedzenia". Dlatego zaprzeczony jest czasownik "eating", a nie "get used to".

Myślę, że zgodzisz się ze mną, że gramatyki jak na jedną lekcję już zdecydowanie wystarczy. Przejdźmy więc do drugiej części dzisiejszego spotkania, czyli do słownictwa.

Jak pisałam we wstępie, dziś skoncentrujemy się na ciele i na różnych rzeczach, które można za jego pomocą zrobić i które mogą się z nim dziać ;).

Część związanych z tą tematyką wyrażań omawiałam już w poprzednich częściach kursu. Dzisiaj chciałabym wcześniej podaną listę uzupełnić.

Zacznijmy od części ciała. Spójrz na wypisane poniżej wyrazy, posłuchaj ich wymowy i powtórz po mnie.

forehead

czoło

eyebrows

brwi

chin

broda, podbródek

lips

wargi

neck

szyja

shoulders

ramiona

wrist

nadgarstek

elbow

łokieć

waist

talia

bottom

pupa ;)

thigh

udo

knee

kolano

calf

łydka

heel

pięta

ankle

kostka

A teraz wymieńmy kilka podstawowych czynności, które może wykonać nasze ciało.

breathe

oddychać

cry

plakać

laugh

śmiać się

yawn

ziewać

bend your knees

ugiąć kolana

bite your nails

obgryzać paznokcie

blow your nose

wydmuchać nos

fold your arms

założyć ręce

nod your head

skinąć głową

shake your head

pokręcić głową

shake hands

uścisnąć sobie dłonie

A na sam koniec mały dodatek – uzupełnienie do listy najpopularniejszych dolegliwości, która pojawiła się na lekcji 23.:

black eye

podbite oko

bruise

siniak

itch

swędzenie

rash

wysypka

I to już kompletna lista. Proponuję, żebyś jeszcze kilka razy sobie powtórzył to słownictwo, nim przejdziesz do przygotowanych przeze mnie zadań.

To już wszystko na dzisiaj. Życzę Ci powodzenia przy wykonywaniu ćwiczeń do tej lekcji. W międzyczasie, jeśli będziesz miał jeszcze ochotę na kontakt z językiem angielskim, może spróbujesz sięgnąć po specjalne uproszczone książeczki? W księgarniach językowych możesz znaleźć różne powieści i opowiadania, skrócone do kilku tysięcy słów i pozbawione słownictwa i struktur gramatycznych na wysokim poziomie zaawansowania. Na początek spróbuj poziomu Intermediate. Chyba że masz ochotę na większe wyzwanie - w takim wypadku sięgnij nawet po Upper Intermediate, jednak w takiej sytuacji może się nie obejść bez słownika. Możesz takie książeczki dostać w każdej księgarni językowej. Ich lektura to połączenie przyjemnego z pożytecznym :).

Do zobaczenia na następnej lekcji,
Patrycja

Ściąga

Gramatyka - Used to

Used to

Konstrukcji "used to" używamy mówiąc o czynnościach, które miały miejsce w przeszłości, a teraz już ich nie wykonujemy.

I **used to**
you **used to**
he/she/it **used to**

we **used to**
you **used to**
they **used to**

Zdania twierdzące:

I used to eat more sweets.

Zdania przeczące:

I didn't use to eat sweets.

Pytania:

Did you use to eat sweets?

Gramatyka - Be used to

Be used to

Konstrukcja "be used to" oznacza "być przyzwyczajonym". Konstrukcja odmienia się jak czasownik "to be". Poniżej przykład w Present Simple.

I **am used to**
you **are used to**
he/she/it **is used to**

we **are used to**
you **are used to**
they **are used to**

Zdania twierdzące:

I am used to sleeping long.

Zdania przeczące:

I am not used to sleeping long.

Pytania:

Are you used to sleeping long?

Gramatyka - Get used to

Get used to

Konstrukcja "get used to" oznacza "przyzwyczajać się". Konstrukcja odmienia się jak czasownik "get". Poniżej przykład w Present Continuous.

I **am getting used to**
you **are getting used to**
he/she/it **is getting used to**

we **are getting used to**
you **are getting used to**
they **are getting used to**

Zdania twierdzące:

I am getting used to sleeping long.

Zdania przeczące:

I am not getting used to sleeping long.

Pytania:

Are you getting used to sleeping long?

Słownictwo - Części ciała

forehead czoło

eyebrows brwi

chin	broda, podbródek
lips	usta
neck	szyja
shoulders	ramiona
wrist	nadgarstek
elbow	łokieć
waist	talia
bottom	pupa
thigh	udo
knee	kolano
calf	łydka
heel	pięta
ankle	kostka

Słownictwo - Czynności

breathe	oddychać
cry	plakać
laugh	śmiać się
yawn	ziewać
bend your knees	ugiąć kolana
bite your nails	obgryzać paznokcie
blow your nose	wydmuchać nos
fold your arms	założyć ręce
nod your head	skinąć głową
shake your head	pokręcić głową
shake hands	uścisnąć sobie dłonie

Słownictwo - Inne

black eye	podbite oko
bruise	siniak
itch	swędzenie
rash	wysypka

